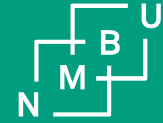

Norges miljø- og
biovitenskapelige
universitet

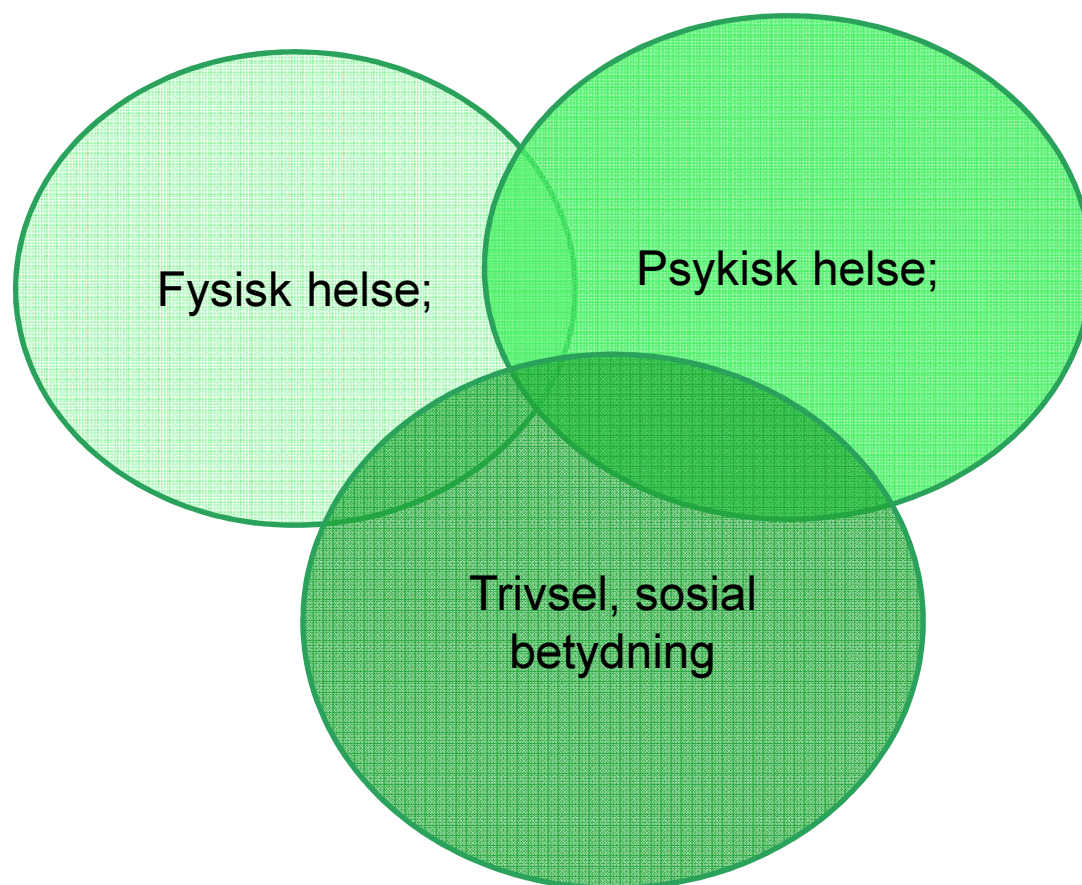

Kontaktutvalget for velforeninger i Oslo.
Seminar om urbant friluftsliv 16.10.2014. Håndverkeren

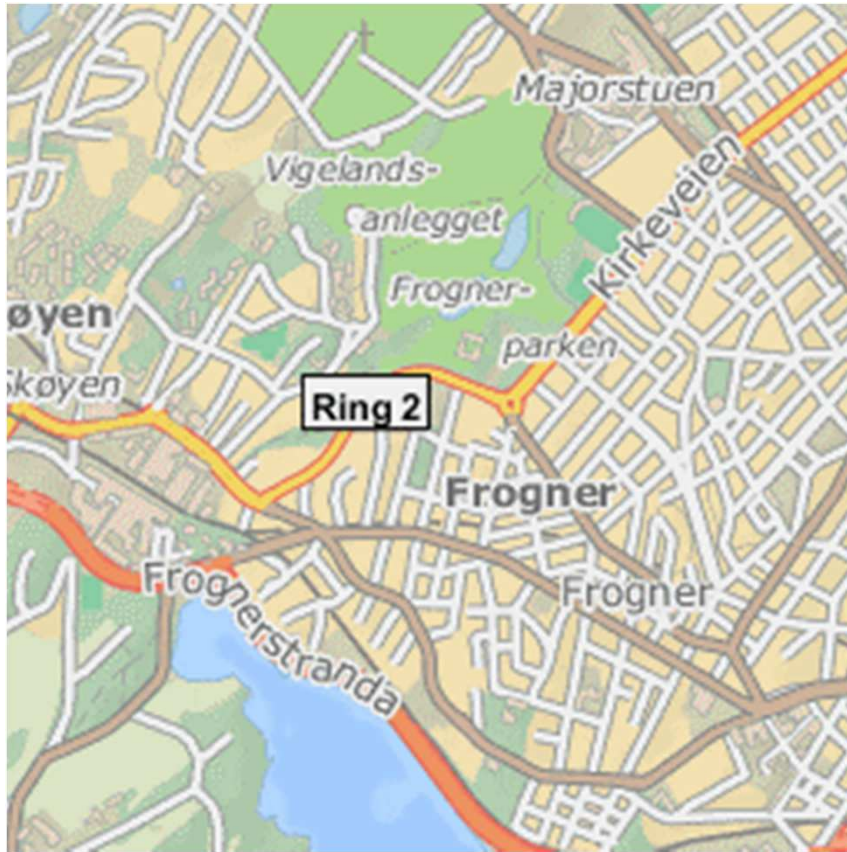
«Grøntområdenes betydning for helse og trivsel»

Landskapsarkitekt MNLA Professor Kine Halvorsen Thorén
Institutt for landskapsplanlegging NMBU

1. Helse og trivsel? Noen definisjoner

Hva er et blå - grønt område?

Offentlig tilgjengelige blågrønne områder;
Både naturområder og kultiverte

Vann i alle former og vegetasjonskledde
Områder både på privat og offentlig grunn,
dvs. Blågrønne omgivelser

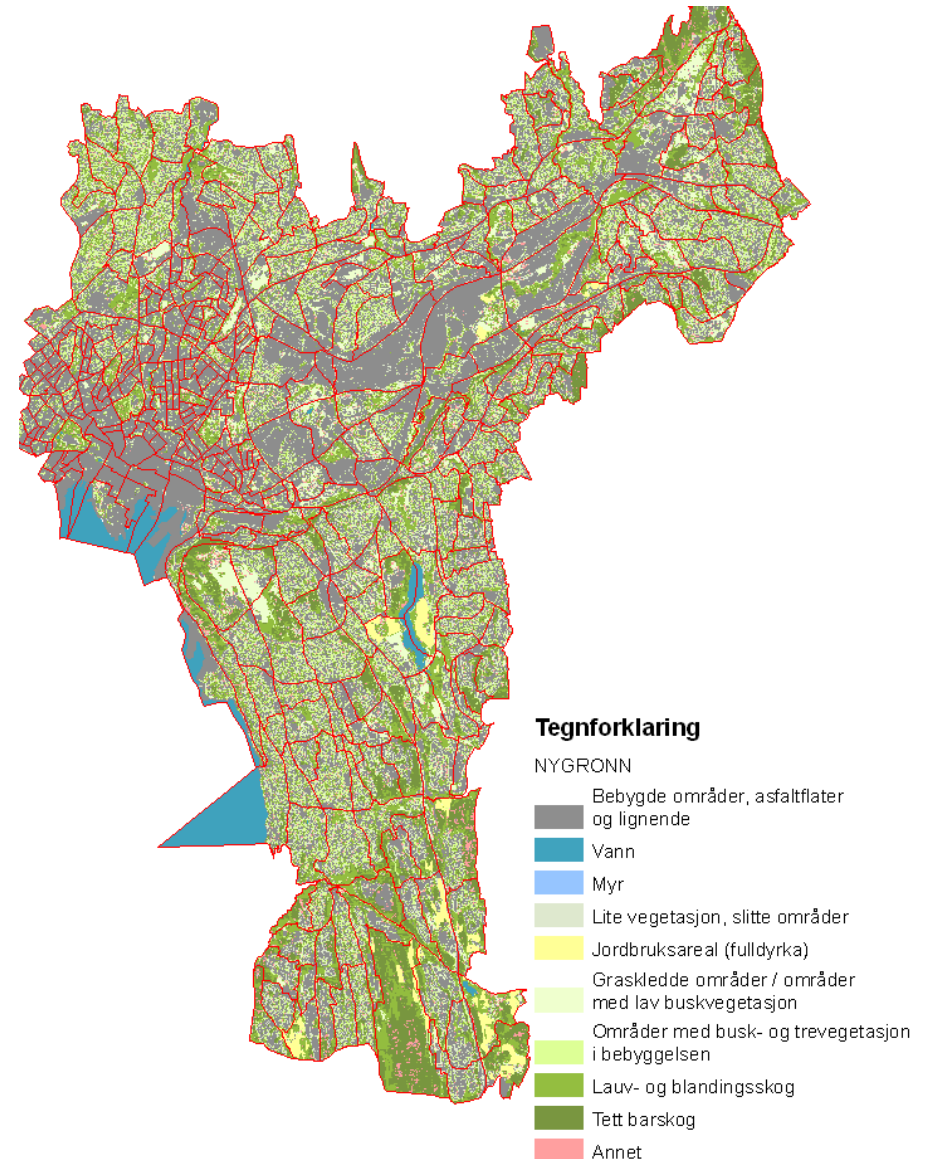
2. Blå og grønne områders betydning for helse

Mest entydige resultat fra forskningen:

Positive samvariasjoner mellom psykisk helse og grønne områder;

I følge Kaplan & Kaplan (1989)

- Naturen byr på 're- kreative miljøer', og fremmer spontan oppmerksomhet'
- Motvirker 'mental trøtthet', forårsaket av for mye målrettet oppmerksomhet.

Litt om enkeltområder versus bevegelseslinjer

En studie av ungdom og fysisk aktivitet i to nabolag i Fredrikstad viste:

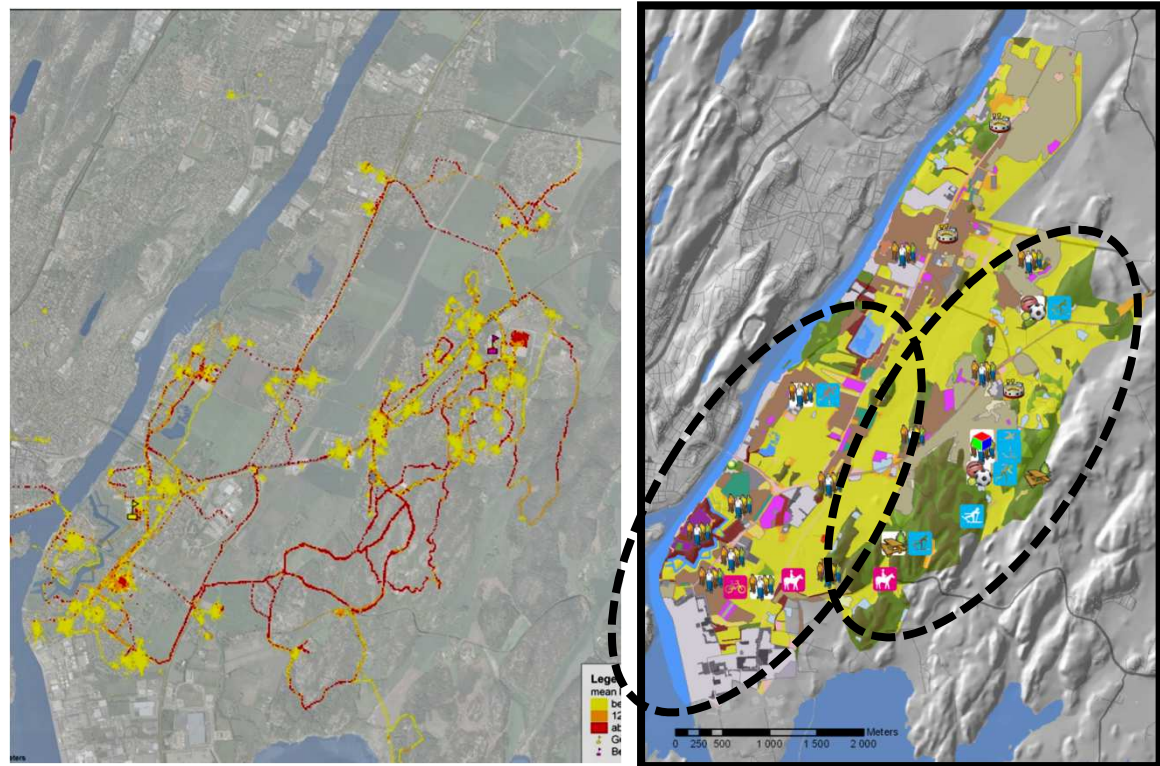
- At det ikke var sammenheng mellom fysisk utforming og aktivitetsnivå.
- At ungdommene var like passive begge steder (nådde ikke anbefalingene)

MEN:

- Fysisk miljø innvirker på valg av aktivitetstyper
- Mest bruk innenfor 2.5 km radius

OG:

- Høyest aktivitetsnivåer langs bevegelseslinjer dvs. løyper i skogen/ langs gang- sykkelveger

Aradi et al (2014 submitted)

Barn, lek, motorikk og naturens betydning:

- Gir bedre motorikk og øker fysisk aktivitetsnivå.
- Det er i dag også mye forskning på sammenhengen mellom læring/kognitiv utvikling og motorikk
- Lett kronedekke hindrer for mye UV-stråling. For mye sol kan være et problem også hos oss!
- Barn i naturbarnehager/ utebarnehager er friskere enn andre barn
- Natur i seg selv stimulerer leken, også på andre områder av skolegården

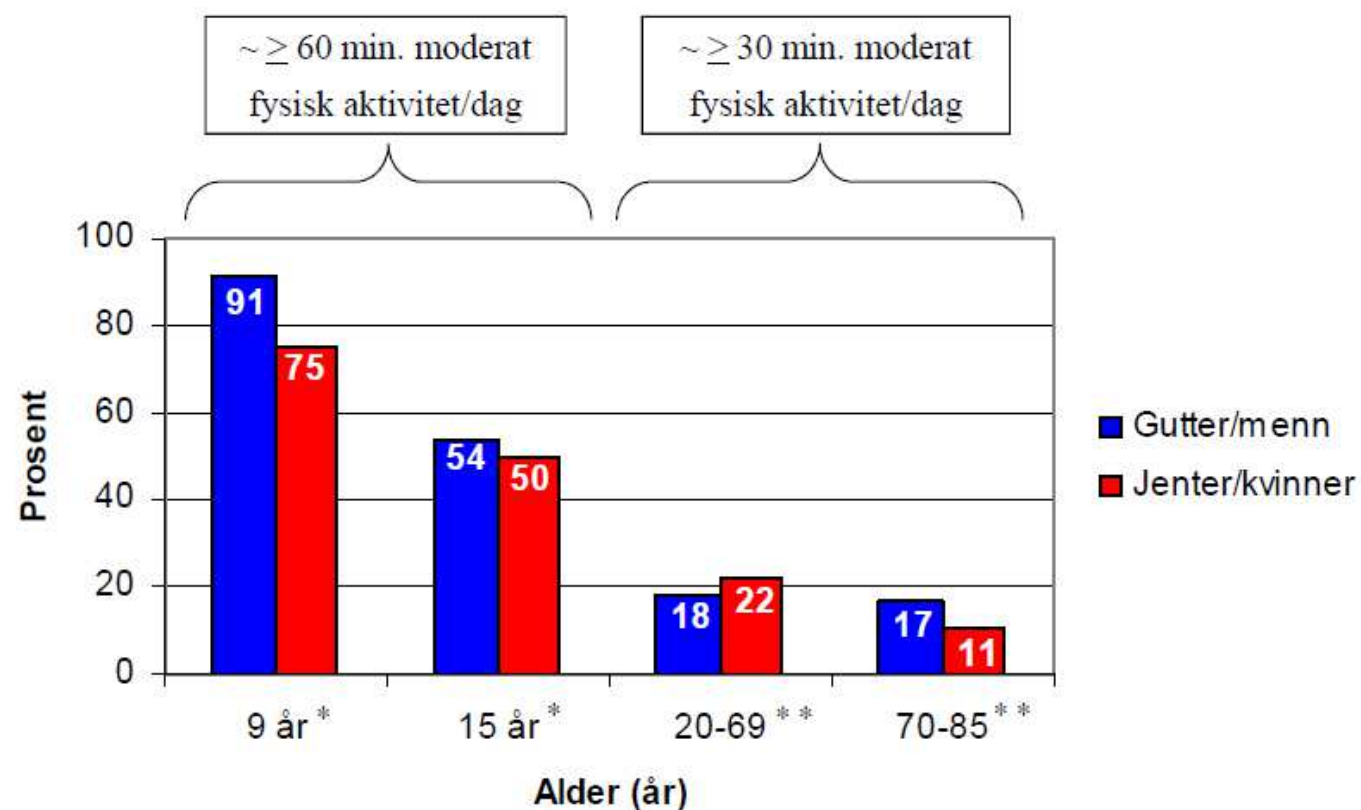
Vi har noen utfordringer!

Aktivitetsnivået i befolkningen

Status fysisk aktivitet; Andelen som oppfyller anbefalingene

Nasjonalt råd for fysisk aktivitet

(*Helsedirektoratet 2008, **Helsedirektoratet 2009)

3. Blågrønne områder og trivsel/ sosialt liv

NB. offentlig tilgjengelige grønne områder har betydning som:

- Rom for fellesskap;
  - Møter mellom mennesker og samvær
  - Lokalmiljøet
  - For det anonyme fellesskapet
- Rom for tilflukt
- - retrett plasser

Gir folk en følelse av tilhørighet

Yttri 1999

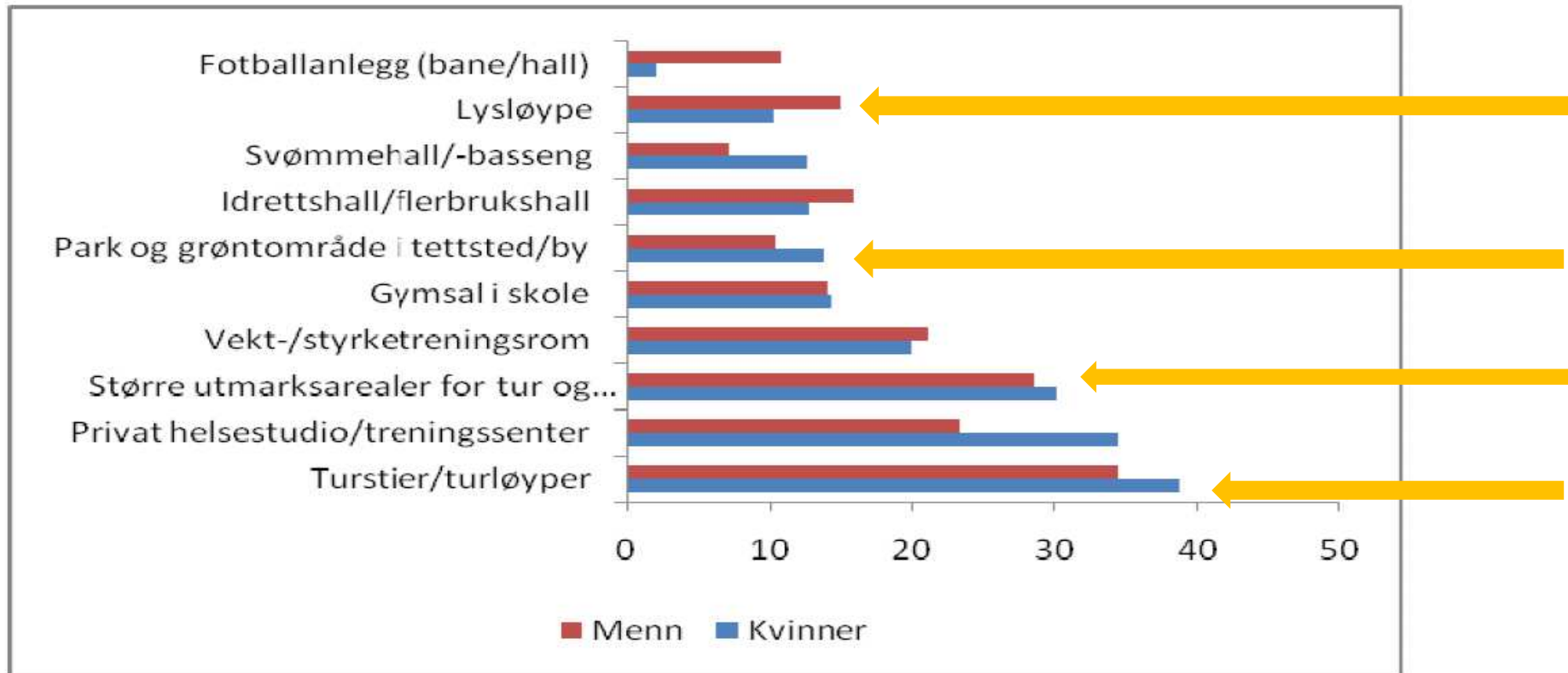

Etterlyst og går på bekostning av livskvalitet:

Grønnere omgivelser og vakre sosiale møteplasser Thorén et al (2000)

5. Hva slags grønne områder og hvor?

Figur 21: Hvordan bruker menn og kvinner ulike anlegg? Prosentandel av befolkningen over 15 år som trener en gang eller flere i uka.

I følge Jan Gehl:

Aktiviteter kan inndeles i valgfrie og nødvendige aktiviteter

UTVIKLINGEN AV NØDVENDIGE OG VALGFRIE AKTIVITETER

NØDVENDIGE AKTIVITETER FOREGÅR UAVHENGIG AV BYROMMENES KVALITET

VALGFRIE AKTIVITETER FORUTSETTER HØY KVALITET I BYROMMENE

I dag:

Gehl Architects (2014)

Nødvendige aktiviteter: Først og fremst knyttet til dagliglivets transporter

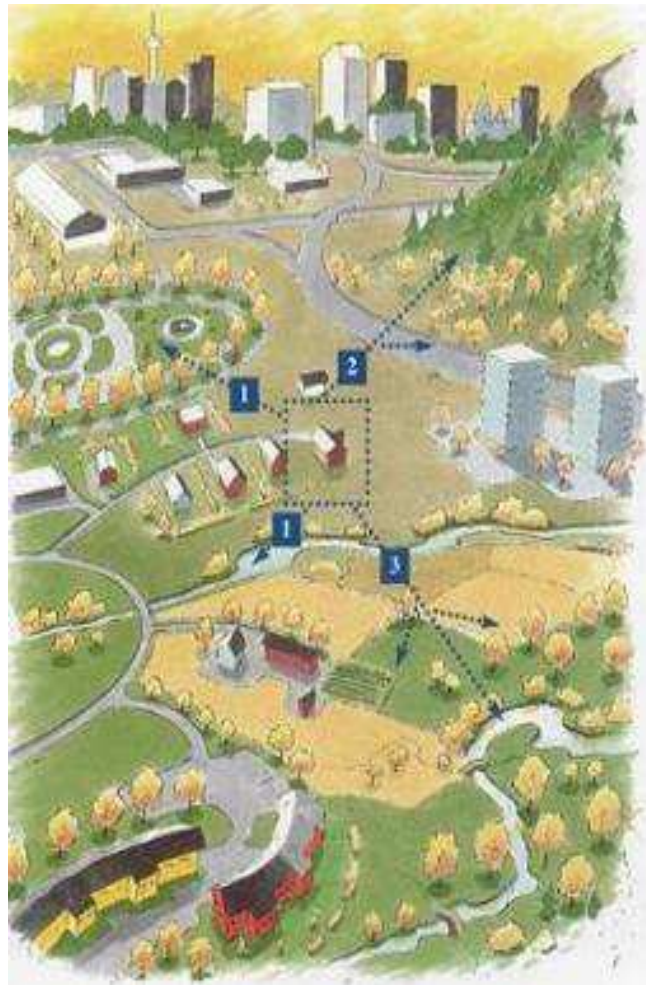
Valgfrie aktiviteter: Først og fremst fritids- og rekreasjonsaktiviteter; både aktive og passive

M.a.o.: 1) Hvordan kan grønne områder/ forbindelser øke hverdagsaktivitet?
2) Hvordan kan grønne områder bidra til mer aktiv frivillig aktivitet?¹²

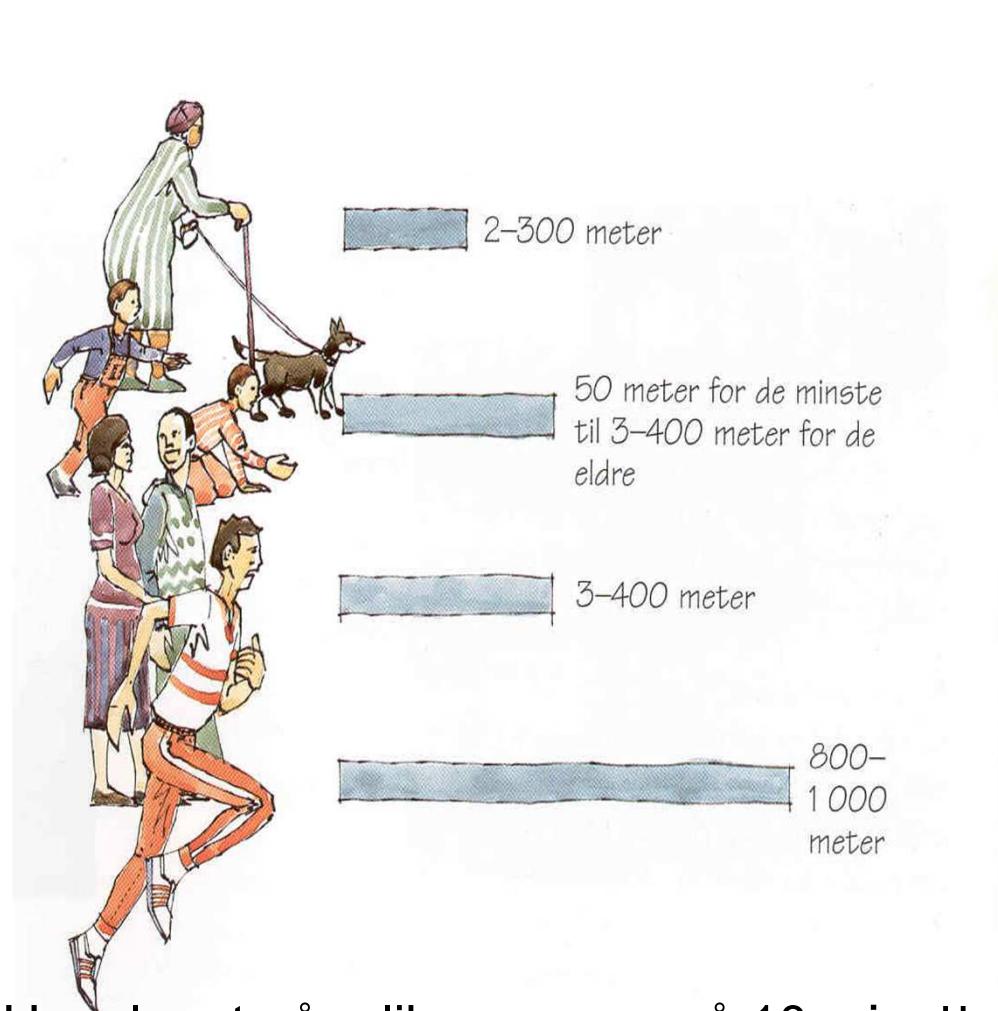

Grønne områder Må ligge nær boligen

Avstanden påvirker bruken

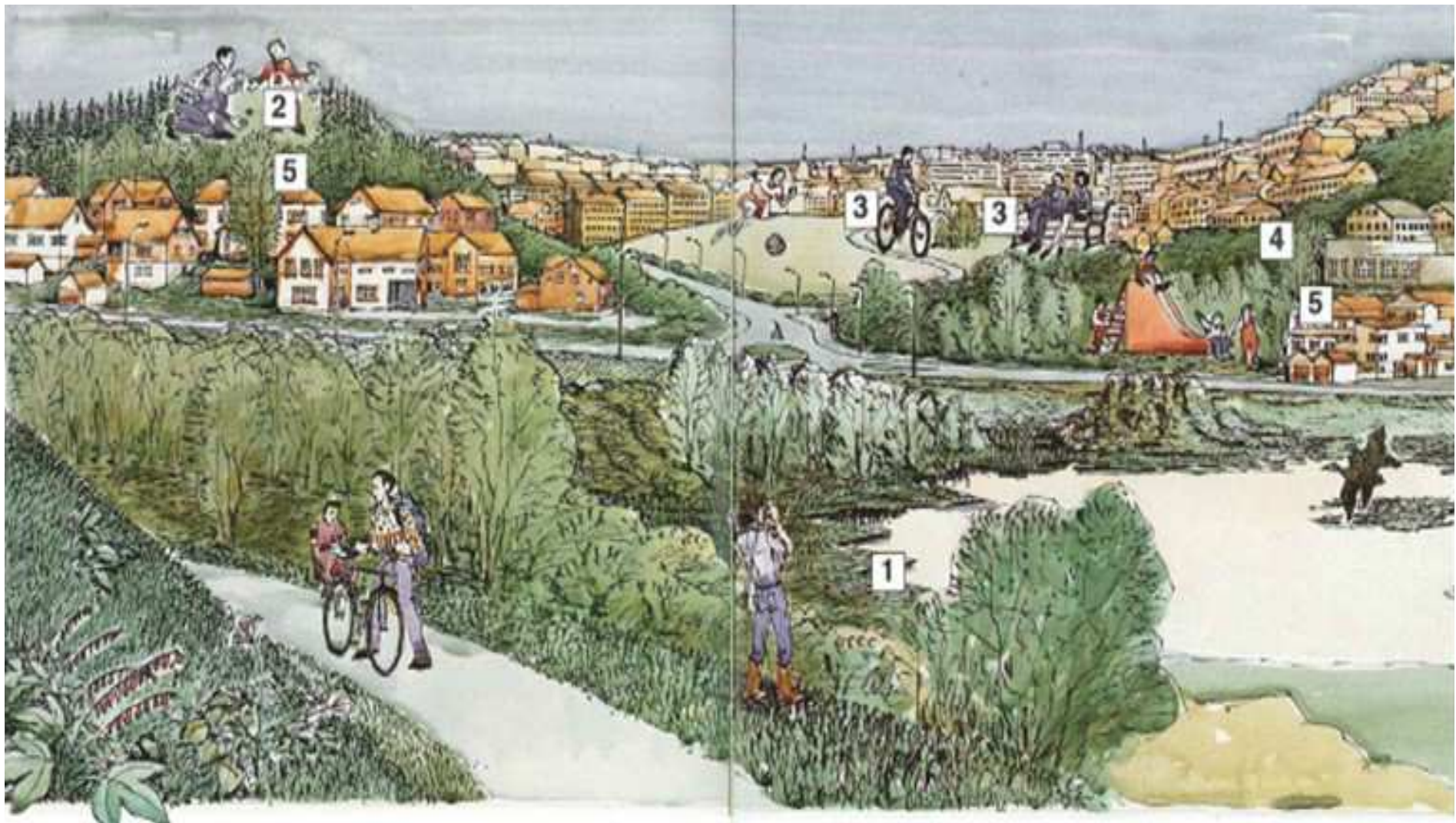

Boligen som utgangspunkt

Hvor langt går ulike grupper på 10 minutter?

Fra DN Håndbok 6: 1994

1) Overgangssonen by/ omland = Marka....	Sone 0,5 – maks 2 km, maks 2km avstand
2) Store grønne områder inne i byen.....	Tur på 2 km (200 daa) , maks 500 m. unna
3) Mindre grønne områder inne i byen.....	5 daa, maks 200 m. unna
4) Grønne korridorer.....	50 m. brede, maks 500 m. unna
5) Felles grønne områder i boligområder, skoler og barnehager.....	Kontekstavhengige normer

Den blågrønne strukturen som premis for planleggingen. Eks. Fornebu

ill. Bjørbekk og Lindheim

ill.: Fornebulandet.no

ill. Bjørbekk og Lindheim

ill. Bjørbekk og Lindheim

Grønne omgivelser og ikke bare grønne områder er viktig for helse og trivsel

Takk for oppmerksomheten

